

Nr 706

Av herr **Hedlund m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 163, med förslag till förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 31 maj 1957 (nr 262) om allmän energiskatt, m. m.

I propositionen nr 163 föreslås, att energiskatten på bensin samt andra flytande och fasta bränslen höjes fr. o. m. den 1 januari 1960.

Centerpartiet har i motion i anledning av propositionen nr 162 angående allmän varuskatt framhållit, att en tillfällig höjning av energibeskattningen bör kunna accepteras på vissa områden, nämligen i fråga om eldningsolja samt stenkol, koks, stenkols- och koksstybb samt kolbriketter. Vi är sålunda beredda att godta de av Kungl. Maj:t föreslagna skattehöjningarna beträffande nämnda varor under den saneringsperiod av två år, som vi enligt den ovannämnda motionen funnit nödvändig för statsfinanserna.

Även om det av statsfinansiella skäl befinnes nödvändigt att under en övergångstid tillföra statskassan medel genom en tillfällig och tidsbestämd energibeskattnings måste denna genomföras på sådant sätt att näringslivet icke orättmätigt drabbas. I fråga om den nu gällande energibeskattningen gäller att vissa industrier m. m., som är särskilt beroende av priserna på ifrågakvarande bränslen, kan erhålla restitution av den erlagda energiskatten. Vi anser det nödvändigt att detta restitutionsförfarande tillämpas även i fråga om den tillfälliga energiskatten och därjämte vidgas på sådant sätt att den, som är berättigad till viss restitution avseende nu gällande energibeskattnings, automatiskt erhåller rätt till restitution av alla de medel, som för vederbörandes vidkommande belöper sig på den tillfälliga energiskatten.

Företag inom trädgårdsnäringsen, vilka för uppvärmning av växthus förbrukar avsevärda mängder energibeskattnade bränslen, har erhållit rätt till restitution med halva skattebeloppet fr. o. m. 1 januari 1959. I motsats till vad som gällt inom industrien har därvid icke restitutionen beviljats retroaktivt från den 1 juli 1957. De sålunda i jämförelse med i övrigt tillämpad praxis från trädgårdsnäringsen innehållna skattemedlen torde belöpa sig till ca 2 milj. kronor. Allmänna rättviseskäl, den konkurrens trädgårdsnäringsen möter och kan komma att möta från utlandet samt det nya läge i vilket frågan om energiskatterestitutionen kommit genom förevarande förslag talar enligt vår mening samstämmigt för att retroaktiv restitution avseende tiden 1 juli 1957—31 december 1958 beviljas. Förslag härom bör snarast

föreläggas riksdagen. Vidare förutsätter vi att företag inom trädgårdsnäringen erhåller rätt till restitution av alla medel som belöper sig på den tillfälliga energiskatten enligt de grunder som av oss föreslagits gälla inom näringslivet i övrigt.

De av regeringen nu framlagda skatteförslagen aktualiserar frågan om den indirekta beskattningens inverkan på levnadskostnaderna i främst de övre delarna av Norrland. De där rådande stora avstånden och gällande priser på motorbränslen leder till relativt sett höga transportkostnader, vilka ytterligare ökar om de nu föreslagna skatterna på drivmedel beslutas av riksdagen. De ökade transportkostnaderna påverkar i sin tur varupriserna med följd att en omsättningsskatt per varuenhet räknat kommer att utgå med högre belopp. Vi har avvisat regeringens förslag i fråga om såväl omsättningsskatt som i fråga om skärpt skatt på motordrivmedel. Även den tillfälliga energiskatt som nu är i fråga aktualiserar emellertid ytterligare frågan om de indirekta skatternas inverkan på levnadskostnaderna i Norrland. Det synes inte till fyllest att avgränsa denna fråga till endast den tillfälliga energibeskattningen. Riksdagen har vid tidigare tillfällen uttalat att en prövning av de nuvarande bensinpriserna i Norrland bör komma till stånd. För vår del anser vi att en sådan prövning bör omfatta samtliga med skatt belagda drivmedel och bränslen. Det synes möjligt att genom viss reducering av dessa skatter kunna avjämna de s. k. avstånds- och klimatkostnaderna. Vi hemställer, att riksdagen hos regeringen anhåller om en skyndsam prövning av dessa frågor och om att förslag i anledning härmed förelägges riksdagen snarast möjligt.

Skulle emellertid denna prövning ta sådan tid i anspråk att den tillfälliga energiskatten kommer att vara i kraft längre tid, vilket kan äventyra här föreslagna reducering i kostnadsavjämning syfte, bör emellertid en särskild reducering vidtagas beträffande den tillfälliga energiskatten. Vi föreslår att Kungl. Maj:t bemyndigas att i sådant fall generellt nedsätta den tillfälliga energiskatten på bränslen som förbrukas i de fyra nordligaste länen till 3/4 av den tillfälliga energiskatt, som eljest utgår.

Såsom vi i den ovannämnda motionen i anledning av propositionen nr 162 framhållit kan vi inte acceptera de föreslagna skattehöjningarna i fråga om motorbränslena. Den tillfälliga energiskatt med 5 öre per liter bensin, som skulle uttagas enligt den föreliggande propositionen, skulle medföra en höjning av bensinpriset med 6,5 à 7 procent. För nyttotrafikens del skulle höjningen komma att betyda en fördyring på cirka 2 procent, vilket givetvis måste ge utslag på prisnivån. En sådan skattehöjning skulle ytterligare markera de olikheter i skattetyngd, som uppstår på grund av skillnader i avstånd. Särskilt glesbygdernas näringsliv skulle härigenom drabbas hårt.

Vad ovan anförts om bensinbeskattningen gäller i samma utsträckning beskattningen av motorbrännolja. I olika sammanhang har vi tidigare

framhållit, att redan nuvarande brännoljebesättning är en alltför hård belastning för den tunga motorfordonstrafiken. Vid en höjning av energiskatten å eldningsolja synes det emellertid av tekniska skäl vara nödvändigt, att energiskatten å motorbrännolja höjes i motsvarande grad. Vi föreslår därför, att den nuvarande brännoljeskatten sänkes från 30 till 29 öre per liter, varvid den tunga motorfordonstrafiken blir oberörd av den förhöjda energibesättningen.

Med stöd av vad som sålunda anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 163 måtte

1) avslå förslaget om höjd energiskatt på bensin, motorsprit och för motordrift avsedda spritblandningar;

2) godta höjning av energiskatten på eldningsolja, motorbrännolja, stenkol, koks, stenkols- och koksstybb samt kolbriketter med i propositionen angivna skattesatser i enlighet med vad i motionen har anförts;

3) besluta att 3 § förordningen den 21 maj 1954 (nr 260) om brännoljeskatt med verkan från den 1 januari 1960 må erhålla följande lydelse:

”Brännoljeskatt utgår med tjugonio öre för liter.”;

4) besluta att trädgårdsnäringen och övriga delar av näringslivet, till vilka restitution av allmän energiskatt utgår, må erhålla restitution av den tillfälliga energiskatten;

5) bemyndiga Kungl. Maj:t att generellt nedsätta den tillfälliga energiskatten på bränslen som förbrukas i de fyra nordligaste länen till tre fjärdedelar av den tillfälliga energiskatt, som eljest skall utgå;

6) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla

a) om framläggande av förslag snarast möjligt angående retroaktiv restitution åt trädgårdsnäringen av allmän energiskatt, erlagd under tiden 1 juli 1957—31 december 1958,

b) om skyndsam prövning och förslag rörande de indirekta skatternas inverkan på levnadskostnaderna i Norrland i enlighet med vad som anförts i motionen; samt

att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till ytterligare författningsändringar, som föranledes av vårt förslag.

Stockholm den 10 november 1959

Gunnar Hedlund

Nils G. Hansson

Per Svensson

i Skegrie

i Stenkyrka